

Trajnostnost podjetij talka padca konkurenčnosti

Direktiva o skrbnem pregledu podjetij Nemška FDP trdi, da bo konkurenčnost gospodarstva manjša – Pismo ministru Hanu

Že drugič je bilo prejšnji petek predstavljeno glasovanje evropskih ministrov o predlogu direktive, ki bo podjetja na evropskem trgu zavezala k večji odgovornosti za človekove pravice in okolje v svojih dobavnih verigah. Podpora direktivi blokira ena od strank nemške vladne koalicije, oči so uprte tudi v odločitev Italije.

MAJA PRIJATELJ VIDEMŠEK

Nemška zvezna vlada je direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti (CSDDD) podpirala od začetka zakonodajnega procesa pred tremi leti. V začetku februarja pa so se direktivi uprli v liberalni FDP, ki je del vladne koalicije. V stranki, ki je – pred bližajočimi se evropskimi volitvami – prisluhnila stališčem gospodarskih združenj, trdijo, da bi bila direktiva preveliko breme za nemško gospodarstvo, zlasti za mala in srednje velika podjetja, ter da bi zmanjšala konkurenčnost Nemčije v primerjavi s tretjimi državami.

Minister za finance Christian Lindner in minister za pravosodje Marco Buschmann, oba iz vrst FDP, sta v pismu nemškemu gospodarskim združenjem zapisala, da se bo Nemčija pri glasovanju o direktivi vzdržala, kar po pravilih večinskega glasovanja v svetu EU pomeni glas proti. Poleg tega v Nemčiji velja koalicijsko pravilo, da morajo zakonski predlog podpreti vse koalicijske partnerice, v nasprotnem primeru zvezna vlada glasuje proti predlogu, lahko pa se pri glasovanju tudi vzdrži.

Solistično lobiranje nemške FDP

Minister za pravosodje Marco Buschmann se je poleg pisma nemškemu gospodarstvenikom mimo vednosti drugih koalicijskih partneric podpisal tudi pod pismo, s katerim je poskušal vplivati na glasovanje drugih držav članic proti direktivi. V pismu, ki ga je prestežgel bruseljski novičarski portal *Politico*, Buschmann piše, da mora

Evropa najti svoje mesto v konkurenčni tekmi med ZDA in Kitajsko, zato potrebuje močno, konkurenčno gospodarstvo.

Dokončna odločitev Nemčije še ni bila sprejeta. Neuradno belgijsko predsedstvo sveta EU in evropska komisija z Nemčijo poskušata najti kompromis, ki bi zveznemu kanclerju Olafu Scholz omogočil preglasitev FDP. Ob tem pa naj bi poskušala Scholzeva SPD notranje vplivati na kanclerja, naj Nemčija direktivo podpre.

Če bi se Nemčija vzdržala, bi enako storila tudi Italija (kar bi glede na že večinski sistem glasovanja v svetu EU pomenilo, da direktiva ne bi dobila zadostne podpore), je januarja poročal nemški časopis *Handelsblatt*. Po zadnjih neuradnih podatkih je vse odvisno prav od Italije, ki v zameno za podporo direktivi hoče zavrnitev direktive o embalaži in odpadni embalaži. Glasovanje o slednji bo četrtega marca, že dva dni pozneje bi lahko sledilo glasovanje o direktivi CSDDD.

Slovenija direktivo podpira, toda ...

Tik pred nesojenim glasovanjem o direktivi CSDDD so se pojavile informacije, da je tudi Slovenija pod pritiskom nemške FDP in slovenskega gospodarstva spremenila svoje stališče in direktive ne bo podprla. Več nevladnih organizacij in Zveza svobodnih sindikatov so v podporo direktivi prejšnjo sredo poslali javno pismo gospodarskemu ministru Matjažu Hanu. Dan pozneje so jim z ministrstva zagotovili, da »republika Slovenija podpira trenutni kompromis CSDDD,« čepprav jih je vmes skrbelo o breme- nu za podjetja.

Evropski parlament in svet EU sta kompromis o besedilu direktive sprejela decembra lani. Njegova zavrnitev bi bila hud poraz za evropsko komisijo, meni **Elena Lunder** iz okoljske nevladne organizacije **Focus** in poudarja, da so direktivo javno podprla tudi številna velika podjetja in njihova združenja, med njimi Bayer, Aldi SÜD, KiK ...

V **Focusu** ocenjujejo, da »čepprav dogovor ni popoln, predstavlja ključni korak naprej pri uveljavljanju odgovornosti podjetij za morebitne kršitve ali prispevke k njim«. Pozdravljajo predvsem uvedbo mehanizmov dostopa do pravnih sredstev za žrtve kršitev, kar je do zdaj pogosto manjkalo. Kot »veliko izgubo« pa ocenjujejo, da direktiva izvzema podnebne vplive podjetij ter večino dejavnosti finančnega sektorja.

Kljub temu je v kompromisu ohranjena zahteva, da morajo podjetja pripraviti prehodni načrt za blaženje podnebnih sprememb. »Cilj je zagotoviti, da bodo poslovni modeli in strategije podjetij usklajeni s prehodom na trajnostno gospodarstvo ter omejitvijo globalnega segrevanja na 1,5 °C, kot je določeno v pariškem sporazumu. Dodatno morajo podjetja razkriti svojo izpostavljenost dejavnostim, povezanim s premogom, nafto in plinom.«

Direktiva bo veljala za podjetja z več kot 500 zaposlenimi in letnim prometom nad 150 milijonov evrov. Za nekatere tvegane sektorje (tekstilstvo, kmetijstvo, živilsko-predelovalna industrija, trgovina z mineralnimi surovinami, gradbeništvo) pa je prag nižji: pravila bodo morala upoštevati podjetja z več kot 250 zaposlenimi in letnim prometom nad 40 milijonov evrov. Zagrožene kazni za dokazane kršitve bodo zanašale do pet odstotkov globalnega letnega prometa.

Glasovanje o direktivi o trajnostnosti podjetij je bilo predstavljeno že drugič.

Podpore Nemčije blokira FDP, ki je za zavrnitev lobirala tudi pri drugih državah.

Italija v zameno za podporo direktivi hoče zavrnitev direktive o embalaži.

Zagrožene kazni za dokazane kršitve človekovih pravic ali varstva okolja bodo znašale do pet odstotkov globalnega letnega prometa podjetja. FOTO SIMON MAINA/AFP